

ΑΥΤ. 9/2021

Τοποθέτηση Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων

Εβδομήντα χρόνια συμπληρώνονται φέτος από την υιοθέτηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες του 1951, τη Σύμβαση της Γενεύης, με την οποία αναγνωρίστηκε ότι ο ανθρωπισμός ενός κράτους και η παροχή προστασίας δεν θα πρέπει περιορίζεται μόνο στους πολίτες αυτού, αλλά να επεκτείνεται σε κάθε ευάλωτο, που έχει εκτοπιστεί και αναζητεί καταφύγιο.

Εβδομήντα χρόνια μετά, η τελευταία ετήσια έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας δημιουργεί ιδιαίτερο προβληματισμό, καθότι σύμφωνα με αυτήν το 2020, σχεδόν 82,4 εκατομμύρια άνθρωποι, έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, με το 42% του συνόλου των βίαια εκτοπισμένων ανθρώπων να είναι κορίτσια και αγόρια κάτω των 18 ετών, ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ύπατης Αρμοστείας από το 2018 μέχρι το 2020 σχεδόν ένα εκατομμύριο παιδιά γεννήθηκαν ως πρόσφυγες.

Αναπόφευκτα δημιουργείται παγκόσμια ανησυχία, για αυτό και η Ύπατη Αρμοστεία απευθύνει έκκληση στους παγκόσμιους ηγέτες για την επίτευξη ειρήνης, σταθερότητας και συνεργασίας ενώ ο Ύπατος Αρμοστής για τους πρόσφυγες Filippo Grandi σημειώνει πως πέρα από το νομικό πλαίσιο το οποίο παρέχει τα εργαλεία για την ανταπόκριση στον εκτοπισμό «...χρειαζόμαστε ακόμη μεγαλύτερη βούληση για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων και των διώξεων που εξαναγκάζουν εξαρχής τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν τις εστίες τους»

Αναντίλεκτα οι προσφυγικές ροές συνεχίζουν να αποτελούν μία από τις μεγαλύτερες ανθρωπιστικές κρίσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα τις τελευταίες δεκαετίες και η «προσφυγιά» να αποτελεί από μόνη της αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας, μα και της δικής μας ιστορίας που άρχισε τον Ιούλιο του 1974.

Μάνες να κλαίνε , άντρες να χάνονται ,παιδιά με ένα αβέβαιο μέλλον σε ένα σπίτι που κουβαλά πάντα το πόνο του ξεριζωμού.

Η ιστορία ξεκίνησε ένα νέο κύκλο αναζήτησης μιας ζωής που θα εξασφαλίσει την συνέχεια, την δημιουργία, την αποκάλυψη. Με μια βαλίτσα όνειρα και προσδοκίες έχουν στην αγκαλιά τους τα μικροσκοπικά χεράκια των παιδιών τους, σφιχτά τυλιγμένα γύρω από το λαιμό για ένα άγνωστο ταξίδι «...χωρίς επιστροφή ...».

Μα η Ιθάκη τους δεν είναι συνώνυμο του τέλους της αγωνίας, καθότι δυστυχώς η αυξητική τάση του μεγάλου κύματος προσφύγων και μεταναστών, αυξάνει και τη τάση νέων κυμάτων ρατσιστικών συμπεριφορών, ξеноφοβίας, ρητορικής και εγκλημάτων μίσους με θύματα τους πλέον ευάλωτους, μεταξύ των οποίων οι πρόσφυγες και οι μετανάστες.

Και αν ο κόσμος αλλάζει με ταχύτητες που αθόρυβα σε παρασύρουν σε μια ζάλη, αδύναμος να αναγνωρίσεις την αλλαγή, χαμένος στον «ωχαρδερφισμό» και στη ύλη , δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να δικαιολογήσουν ρατσιστικές συμπεριφορές , παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή την περιθωριοποίηση.

Και εδώ αναφέρεται ο δικός μας ρόλος ως Εθνική Αρχή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ώστε να εντοπίζουμε και να παρεμβαίνουμε, όπου διαπιστώνεται παραβίαση, ανεπαρκής προστασία ή περιορισμός οποιουδήποτε ανθρώπινου δικαιώματος όλων των προσώπων που διαμένουν στην πατρίδα μας και κυρίως των ευάλωτων ομάδων όπως οι πρόσφυγες.

Αναντίλεκτα η Πολιτεία έχει καθοριστικό ρόλο στην προστασία των δικαιωμάτων τους, και όπως πολύ χαρακτηριστικά, σημειώνει ο Μεξικανο-αμερικανός δημοσιογράφος, **Jorge Ramos**, «τα μεγάλα έθνη καθορίζονται από τον τρόπο που χειρίζονται τους πλέον αδυνάτους των κατοίκων». Η προστασία και η φροντίδα των παιδιών, των κατατρεγμένων, όσων απειλείται η ζωή και η ελευθερία τους είναι υποχρέωση κάθε κοινωνίας που θέτει στο επίκεντρό της τον άνθρωπο.

Μα η αλληλεγγύη δεν είναι μόνο υποχρέωση των κρατών αλλά κάθε ανθρώπου ξεχωριστά.

Τα «...δρομολόγια χωρίς επιστροφή ...» δεν συνοδεύουν μόνο τους μετανάστες, πρόσφυγες, ξεριζωμένους. Ακολουθούν όλους εμάς που «ξεμείναμε» από συμπόνια μπροστά σε ένα φοβισμένο βλέμμα.

Η αποδοχή και η αλληλεγγύη, δεν είναι μόνο υποχρέωση της Πολιτείας,
είναι υποχρέωση όλων μας.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως και
Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Εθνική Ανεξάρτητη Αρχή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

20 Ιουνίου 2021